

УДК 373.2.015.31:316.42

Н. О. Максимовська, К. В. Онищенко

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНЯТ ЗАСОБАМИ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дослідження розвитку сучасного динамічного соціального світу та пошук місця в ньому активної, позитивно соціалізованої особистості є надзавданням системи гуманітарного наукового знання. Зокрема представники соціальної педагогіки звертаються до проблеми інтенсифікації соціального розвитку людини протягом життя в процесі соціального виховання та соціально-педагогічної діяльності, завдяки чому формується соціальна суб'єктність та соціальний імунітет особи у взаємодії з різноманітними впливами соціуму. Кожен період життя людини має власні соціально-педагогічні завдання, на які має спрямовуватися активність професіоналів, зокрема добиратися доцільні методи й форми їх реалізації. Відповідальним періодом життя у цьому аспекті є дошкільне дитинство, оскільки саме в цьому віці закладаються базові цінності, формуються основні напрями розвитку особистості. З соціально-педагогічних позицій основним соціально-виховним завданням стосовно дошкільнят є формування та розвиток соціальної компетентності як фундаменту майбутньої просоціальної самореалізації людини. Нині існує науково-практичне підґрунтя (Базовий компонент дошкільньої освіти та програми його реалізації), яке регламентує діяльність фахівців. Але все ж існують проблемні зони запровадження ефективної діяльності в напрямі розвитку соціальної компетентності: не всі діти й досі мають можливість відвідувати дитячі заклади й виховуються лише в домашніх умовах; потребують особливої уваги кризові групи дітей; залишається велика проблема – „державні діти” дошкільного віку, діяльність з якими має суттєву специфіку; не завжди кваліфіковані фахівці, що мають реалізовувати напрям соціального виховання у дитячих дошкільних установах; батьки подекуди віддалені від життя дітей у цих закладах, перекладають відповідальність за виховання на фахівців. Отже, необхідним є дослідження вказаних проблемних питань, вдосконалення системи діяльності із розвитку соціальної компетентності дошкільнят, пошук ефективних методів роботи, зокрема запровадження анімації як напряму соціально-педагогічної діяльності.

Соціалізацію, соціальне виховання та розвиток соціальної компетентності дітей дошкільного віку досліджують С. Болтівець, М. Гончарова-Горянська, С. Єлманова, О. Кононко, І. Кудаєва, Т. Мазепина, Т. Поніманська, І. Рогальська, Л. Якименко та інші. Теорію та практику анімаційної діяльності вивчають А. Андрєєва, Л. Волик,

Т. Дедуріна, Т. Лесіна, Є. Мамбеков, І. Петрова, Л. Сайкіна, Л. Тарасов, І. Шульга, М. Ярошенко.

Однак залишаються не дослідженими особливості анімаційної діяльності з метою розвитку соціальної компетентності у дошкільному віці, напрями та засоби її реалізації. Відтак, метою статті є визначення особливостей, сутності, змісту соціальної компетентності дітей дошкільного віку та окреслення можливостей її розвитку засобами анімаційної діяльності, як одного з напрямків соціально-педагогічної роботи.

Для змістовного аналізу, наведемо основні теоретичні позиції стосовно заявленої мети. В науковій літературі виокремлюють такі види компетентності: комунікативну, пізнавальну, життєву, інтелектуальну, психолого-педагогічну, професійну, соціально-психологічну, соціальну. Оскільки сучасне суспільство у своєму розвитку зазнає ряд економічних, соціальних, культурних та інших трансформацій, що створює певні труднощі в процесі входження дитини в суспільство, то необхідно створювати сприятливі умови для розвитку соціальної компетентності в дошкільному віці, використовуючи при цьому різноманітні засоби, зокрема анімацію.

О. Кононко вважає, що соціальна компетентність являється складовою життєвої компетентності, є інтегральною характеристикою зростаючої особистості, що засвідчує її зрілість як соціальної істоти [3]. Дійсно важко не погодитися, що компетентність, зокрема соціальна, входить до комплексної характеристики особистості і відповідає за соціальне зростання та просоціальну поведінку.

На думку І. Кудасової, соціальна компетентність – це розуміння відносини „Я” – товариство, вміння вибрати правильні соціальні орієнтири, вміння організувати свою діяльність відповідно до цих орієнтирів. І. Кудасова пропонує розцінювати соціальну компетентність дошкільника „як адаптаційне явище”, причому функціонування адаптаційного механізму забезпечує соціально-психологічна підготовленість. Іншими словами, соціальна компетентність дошкільника визначає рівень адаптації дитини до ефективного виконання заданих соціальних ролей [4]. На нашу думку, тільки адаптаційними процесами не може обмежитися розвиток соціальної компетентності дитини дошкільного віку, оскільки має також формуватися соціальна активність та соціальна творчість зростаючої особистості, які у майбутньому мають стати підґрунтям повноцінного соціального існування у зрілому віці. Має бути запущений механізм активного ставлення до соціальної дійсності, що може бути реалізовано зокрема в процесі анімаційної діяльності.

Соціальна компетентність дитини, на думку І. Печенко, передбачає вміння орієнтуватися у світі людей; здатність розуміти іншу людину, її настрій, потреби, особливості поведінки; вміння поважати інших людей, допомагати, дбати про них; обирати відповідні ситуації спілкування та спільної діяльності. Складові розвитку у дошкільнят соціальної компетентності – це є інтеграція дитини у соціум, спілкування та спільна

діяльність, розвиток відповідальності як базової особистісної цінності, визначення статусу в групі однолітків, формування категорії „авторитет”, як важливої для орієнтації в соціумі, уміння вчиняти „по совісті” [7]. Таке детальне конкретизування досліджуваної дефініції надає можливості визначити практичні напрями організації діяльності в напрямі розвитку соціальної компетентності, а саме: соціальне виховання дошкільнят на особистісному та груповому рівнях, діяльність з найближчим оточенням, активізація соціально-педагогічної роботи у мікросоціумі.

Як бачимо, існують певні розбіжності в трактуванні цієї дефініції, але майже всі дослідники єдині в думці, що соціальна компетентність позначає рівень соціальної зрілості відповідно до віку дитини, яка стане підґрунтям соціального розвитку на наступних вікових етапах. Тож, соціальна компетентність не тільки сукупність знань, вмінь, ціннісних орієнтацій, які зумовлюють доцільну діяльність особистості в соціальному середовищі, але й певна потенція просоціальної самореалізації. Саме в дошкільному віці слід акцентувати увагу на розвиткові соціальної компетентності, оскільки вона передбачає засвоєння соціальних цінностей, формування позитивної соціальної поведінки, елементарних теоретичних уявлень та практичних умінь, які забезпечують надалі життєздатність особистості в соціумі. Соціальна компетентність водночас є характеристикою й певним критерієм, який висвітлює можливість гармонійної взаємодії, безконфліктного спілкування, усвідомлення свого місця у соціальному просторі.

Вивчення поняття соціальної компетентності різними ученими дозволяють дійти висновків про те, що соціальна компетентність складається із декількох компонентів:

- мотиваційного, що включає ставлення до іншої людини як найвищої цінності, прояви доброти, уваги, турботи, допомоги, милосердя;
- когнітивного, який пов'язаний з пізнанням іншої людини (дорослого, однолітка), здатністю зрозуміти її особливості, інтереси, потреби; побачити виниклі перед нею труднощі; помітити зміни настрою, емоційного стану тощо;
- поведінкового, який пов'язаний з вибором адекватних ситуацій способів спілкування, етично цінних зразків поведінки.

Перелічені компоненти певним чином відповідають ієрархії виховного процесу: насамперед мають бути засвоєні цінності (мотивація до дії), потім відбувається усвідомлене вироблення якостей, що сприятимуть взаємодії (аксіологічне пізнання), та нарешті виявлення засвоєних цінностей та сформованих якостей в поведінці (гармонійна взаємодія). Оскільки ми вважаємо, що всі перелічені елементи закладають основу для соціального виховання у дошкільному віці, то маємо зважати на наступні особливості.

По-перше, не викликає сумніву, що дошкільний вік – відповідальний період життя дитини, коли вона має оволодіти соціальним досвідом людських відносин, зокрема це відбувається через позитивне та активне спілкування з дорослими та однолітками, яке можна урізноманітнити через анімацію. По-друге, це період творчості, коли дитина засвоює мову, розвиває уяву, пам'ять, увагу, мислення, фантазію, вміння зосереджуватися, спілкуватися, закріплює нові знання та правила, оскільки саме у дошкільнят особлива логіка мислення, яка підкоряється образним уявленням про навколишній світ та формується в активних способах дії. По-третє, особливостями особистісного розвитку дошкільнят є виникнення емоційного передбачення наслідків своєї поведінки, самооцінки, ускладнення та усвідомлення переживань, збагачення новими почуттями і мотивами емоційної сфери, що формується зокрема під час взаємодії в групі. По-четверте, серед прогнозованих результатів соціального розвитку є поява перших зв'язків та основ власного майбутнього існування в соціальному всесвіті на підґрунті соціальної компетентності, що має бути організовано усіма доступними засобами, серед яких й засоби анімаційної діяльності.

Тому, ми вважаємо, що соціальна компетентність розвивається зокрема завдяки організованому та науково регульованому соціальному вихованню як у дошкільному закладі, так і в мікросередовищі. Також цей процес має бути двобічним – впливати безпосередньо на особистість дошкільняти та на педагогізацію найближчого до них соціального середовища.

Слід зазначити, що сутністю соціального виховання дітей дошкільного віку є розширення соціального досвіду дитини, оволодіння нею не тільки сімейними стосунками і нормами поведінки, але і засвоєння провідних законів людського гуртожитку, формування ставлень до природного та людського оточення, до себе [1, 7]. Це пояснюється тим, що дитина усвідомлює себе не лише тільки членом родини, вихованцем та учасником дитячих спільнот, але й гідно відчуває себе жителем відповідної вулиці, району, міста, регіону, країни, Всесвіту. Соціальне виховання дошкільнят здійснюється через родину, культурне середовище (матеріальне, духовне) населеного пункту, організацію дозвілля за місцем проживання та організацію ігрової діяльності, спілкування дітей у різноманітних (державних, приватних, громадських) дошкільних закладах [1, с. 7].

Соціальному вихованню дошкільнят увага приділяється відповідно до „Базового компоненту дошкільної освіти” та у програмах, що конкретизують його зміст. На наш погляд, не дарма з 2012 року було прийнято рішення вести посаду соціального педагога в дошкільний навчальний заклад. Тим самим акцентовано на доцільності запровадження соціально-педагогічної діяльності (науково обґрунтоване регулювання соціального виховання у всіх сферах соціуму з метою розвитку соціальності соціальних суб'єктів [8]) з дошкільнятами та їх

оточенням. Зауважимо, що соціально-педагогічна діяльність завдяки власній специфіці має бути спрямована не тільки на тих дітей, які відвідують дошкільний заклад, але й на тих, хто виховується вдома та у спеціальних закладах (дитячих будинках, інтернатах тощо). Вважаємо, що одним з ефективних напрямів для вирішення цих завдань є анімаційна діяльність.

Анімація позначає процес оживлення, одухотворення, що пов'язаний з гуманізацією соціального життя, стимулюванням особистості до саморозкриття. В своїх наукових здобутках вчені розглядають анімацію у соціальному, соціально-культурному, педагогічному значеннях.

Так, Л. Тарасов вважає анімацію реалізацією духовних потреб особистості. Соціокультурну анімацію розглядає як педагогічну систему, що самоорганізується, котра сприяє реалізації духовних потреб особистості в процесі її соціального й культурного розвитку. Водночас соціокультурна анімація – сфера громадської діяльності, сукупність діяльності окремих громадян та громадських організацій, що створюють громадянське суспільство та є посередником між населенням та державою через організацію їхньої ефективної взаємодії [10]. Цілковито погоджуємося з Л. Тарасовим, тому що й насправді завдяки анімації людина має змогу реалізувати всі свої духовні потреби, а при цьому збагачувати свій соціально-культурний досвід в процесі його розвитку.

Л. Волик розуміє педагогічну анімацію як „складову частину теорії соціальної педагогіки і дозвіллевої педагогіки, однак залишаючись при цьому цілком самостійною сферою знання” [2, с. 9]. Предметом педагогічної анімації, на думку автора, є „теорія і методика роботи педагога в умовах вільного часу з дітьми, які перебувають у проблемній ситуації” [2, с. 9]. З одного боку, таке розуміння звужує уявлення про анімаційну діяльність, але, з іншого, – дозволяє чітко запланувати педагогічні дії й передбачити конкретний виховний результат у будь-якому віці дитини.

Т. Лесіна, яка здійснила структурно-компонентний аналіз поняття „анімаційна діяльність соціального педагога”, визначила її як напрям соціально-педагогічної діяльності спеціаліста, спрямованої на реалізацію фахово обґрунтованих дій з метою оздоровлення соціального клімату певного середовища, створення атмосфери креативності, сприяння інтеграції людей у соціокультурний простір через залучення їх до просоціальної діяльності [5, с. 171]. Така позиція підкреслює значення анімації як фахової діяльності в сфері соціального виховання та створює умови для подальшого аналізу анімації в соціально-педагогічному контексті.

На нашу думку, соціально-педагогічна анімація – процес пробудження, одухотворення та активізації (як наслідок самоактивізації) суто людських сутнісних духовних сил особистості, результатом котрого є натхнення на продуктивне соціальне життя, соціальну творчість,

гармонізацію соціальних відносин [6]. У дошкільнят це відбувається в доступному для них змісті, який відображає пробудження, одухотворення і активізацію дитини через ігрову діяльність, театралізацію та спілкуванні з дорослими й однолітками в сприятливому одухотвореному середовищі, що надалі приведе до самоактивізації дитини, а в майбутньому духовно сильної, самостійної та відповідальної особистості.

Отже, одним з напрямів соціально-педагогічної діяльності в дошкільньому навчальному закладі є анімаційна діяльність, як процес пробудження, одухотворення та активізації дитини через ігрові й творчі відносини з однолітками. Як інноваційний напрям соціально-педагогічної діяльності, анімація має активний характер, тобто передбачає не лише спостереження дошкільнят, але й активне прийняття їх участі в тому, що відбувається. Соціально-педагогічна анімація з дітьми дошкільного віку може реалізовуватися засобами мистецтва, гри, подієвого туризму, народних традицій, а також казки. У дошкільньому дитинстві доцільним є комплексне поєднання засобів під час анімаційного заходу. Розглянемо деякі засоби детальніше.

Оскільки, дошкільнє дитинство є періодом пізнання світу людських відносин, необхідно сприяти тому, щоб дитина моделювала їх в сюжетно-рольових, творчих та театралізованих іграх, які стають для неї провідною діяльністю. Граючи, дитина навчається спілкуватися з однолітками. Через включення до цілеспрямованої ігрової діяльності дошкільнятами засвоюється та розвивається соціально-культурний досвід, необхідний для їх включення в систему суспільних відносин. Роль гри в процесі соціалізації дошкільнят особлива, оскільки в цій формі людської діяльності характерні такі універсальні ознаки як активна форма пізнання оточуючої дійсності, усвідомленість та цілеспрямованість. Окрім того, гра є вільною, самостійною діяльністю, яка здійснюється за власною ініціативою дитини, у ній завжди наявна творча основа та емоційна насиченість. Турбота, відповідальність, справедливість, радість, які діти переживають у процесі гри, це не лише отримання ними задоволення, але й засвоєння соціально-культурного досвіду, розвиток природних здібностей, формування комунікативних навичок, реалізація власного потенціалу.

Казка, як засіб соціально-педагогічної анімації з дітьми дошкільного віку, завжди була і залишається не тільки першим і найдоступнішим засобом пізнання світу у всьому його різноманітті і суперечностях, а й способом пізнання соціальних відносин, поведінки в ситуаціях повсякденного життя. Казка – це засіб задоволення завжди існуючої тяги дитини до героїчного, незвичайного, дивовижного і фантастичного, засіб формування і розвитку фантазії.

Наприклад, якщо поєднати в межах анімаційної діяльності гру та казку, то доцільним буде метод театралізації, який є різновидом художньо-мовленнєвої діяльності в дошкільньому навчальному закладі та методом педагогіки дозвілля, який реалізується через костюмування,

особливий словник спілкування, обряди, ритуали, програвання різних сюжетів. Залучення дітей до театралізованої діяльності сприяє освоєнню світу людських почуттів, комунікативних навичок, розвитку здібності до співпереживання.

Застосувавши театралізацію під час практичної діяльності в дошкільному навчальному закладі, ми відмітили, що в цьому процесі відбувається інтегроване виховання дітей, вони навчаються виразному читанню, пластиці рухів, співам, іграм на музичних інструментах. Створюється творча атмосфера, яка допомагає розкритися кожній дитині як особистості, застосовувати власні можливості і здібності. Театралізація є стрижнем у роботі багатьох музичних керівників, вихователів та соціальних педагогів-аніматорів. Елементи театралізації ми використовували починаючи з молодшої групи на заняттях. Малюки з радістю зображували у невеликих сценках звички тварин, імітуючи їх рухи та голоси.

З віком завдання з театралізованої діяльності ускладнюються, діти інсценують невеликі казки. До театралізації казок ми залучали вихователів групи, які брали на себе ролі героїв казок. У перспективі – залучення батьків дітей до підготовки вистав, що сприятиме підвищенню рівня мотивації дітей до вказаної діяльності та наближенню сім'ї із життям дітей у дитячому садку. Також цікаві за змістом та структурою спільні заходи дорослих, більш старших дітей і молодших, які створюють обопільний інтерес до театрального виду діяльності. Для проведення занять, розваг і вистав ми спільно з вихователями виготовляли декорації, атрибути, маски, костюми казкових персонажів, емблеми, шумові музичні інструменти, а саме банки з крупною, натертою кольоровою крейдою, камінчиками, коробки з паличками, різноманітні іграшки та ін.

У соціально-виховній діяльності з малюками приділяли велику увагу відображенню казкових образів тварин, аналізували характер руху, інтонацію: наприклад, летить велика і маленька пташка, веселі і сумні зайці, сніжинки крутяться та падають на землю, тихе море та з хвилями. Використовували вправи з психогімнастики: полив дощик, дме вітер, сонечко, хмара, падає листя з дерев, радуга, зірочка. Пропонували дітям іграшки, атрибути для переодягання, емблеми звірів для розігрування казок „Ріпки”, „Колобка”, „Курочки-ряби”, „Рукавички”, „Вовк і семеро козенят”. У роботі ми намагалися, щоб діти передавали настрій, міняли міміку, а також проводили індивідуальну роботу з дітьми, заохочували участь дітей у інсценуваннях, щоб у них було бажання грати роль.

Разом з цим діти вчать правильно називати театральне обладнання, дбайливо до нього ставитися, орієнтуватися в просторі зали, стежити за розвитком дії, не боятися бути в центрі уваги, тобто бути на сцені, а почувати себе впевнено та розкуто. Велику увагу приділяли мовленню дитини, правильній вимові слів, побудові фраз, намагаючись цим збагатити мову. Після проведення театралізації казки, складали маленькі історії, підтримували колективні діалоги, говорили про сюжет

казки та чи можна його змінити, ділилися переживаними почуттями, враховували побажання дітей.

Працюючи у середній групі, ми намагалися домогтися виразної мови, розвивали уявлення про моральні якості, аналіз ситуації про поведінку глядачів на виставі. Діти вчаться говорити про своє ставлення до подій, висловлювати це більш точно, повинні бути чемними, уважними, вживатися в образ, вміти аналізувати свою гру і виконання ролей інших героїв. Діти самі вигадували різні способи озвучування появи того чи іншого героя – приїзд конячки, дзвін ложки, дзвіночків, сміх лисиці. Самостійно підбирали музичні інструменти для героїв казки: зайчику – барабан, ведмедику – бубон. Використовували ігри на увагу, фантазію, вимагали яскравої передачі різнопланового образу. В театральній творчості дитина самотверджується у взаємодії з іншими, вживається в образ та модель діяльності іншої людини.

Оскільки у старшій випусковій групі, в якій діти вже готуються до школи, важливим є підвищення адаптаційного потенціалу та позитивна взаємодія в учнівському колективі. У зв'язку з цим ми продовжували займатися збагаченням словникового запасу дітей, вдосконалювали інтонацію, музичні та театральні дані. Виховували гуманні якості, такі як, чуйність, вміння радіти успіхам інших, підтримувати одне одного під час невдач, прийти на допомогу, діяти в команді, планувати майбутню спільну діяльність.

Відтак, проведена робота дала змогу дітям ближче ознайомитися з театром, розвинути артистичні здібності, практично використати набуті знання в процесі самостійної ігрової діяльності [9], а особливо те, що в театралізації казки герої, зіграні дітьми, стають дійовим особами, а їх пригоди та події життя змінюються дитячою фантазією. Перспективою цієї цілеспрямованої роботи можна вважати, наприклад, проведення Дня театру в дошкільному навчальному закладі або ж організувати театральне об'єднання дітей дошкільного віку, де діти б могли чудово проводити час, бо для них це буде в новизну, а при цьому засвоювати соціальні цінності, якості, формувати просоціальну поведінку, які надалі забезпечать життєздатність особистості у соціумі.

Зважаючи на вищевказане, соціальна компетентність формується в умовах, коли дитина виховується у сприятливому соціальному мікросередовищі, де мають продуктивно взаємодіяти власна родина дошкільнят та дошкільний заклад. Зовсім в інших умовах опиняються діти, котрі не відвідують дитячих садків. У такому випадку суттєвий акцент робиться на організації діяльності в мікросередовищі з родинами дошкільнят. Також залишається відкритим важливе питання розвитку соціальної компетентності дітей, які позбавлені родинного, батьківського кохання і тепла, у яких на підсвідомому рівні неможливе засвоєння сімейної культури. Це діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які виховуються в будинках малюків та в дитячих будинках, з існуючою системою виховання. На наш погляд, варто займатися

розвитком соціальної компетентності дошкільнят та „державних дітей” у відкритому соціумі, за допомогою засобів анімаційної діяльності. Соціальний педагог дошкільного закладу або дитячого будинку може організувати та створювати між різними дітьми сприятливий розвивальний навчально-ігровий простір. У ході спілкування з однолітками у дитини виробляються навички соціальної взаємодії, тобто соціальних зв'язків, що реалізуються в обмінній діяльності, інформації, досвіду, здібностей, умінь та навичок, формується набір соціальних ролей, підвищується почуття комунікативності та колективізму, розширюється уявлення про власну особистість та соціальний простір. Тож, проблема формування соціальної компетентності дошкільнят та дітей-сиріт у відкритому соціумі може бути вирішена через визначення специфіки планування та керування нею соціальним педагогом-аніматором.

Отже, специфіка соціального виховання дітей дошкільного віку виявляється в розвитку соціальної компетентності на основі формування базової довіри до світу, самостійності, ініціативності, розвитку мовних, рухових навичок, активності, предметно-маніпулятивної діяльності, поширенню соціального досвіду та налагодженню конструктивних взаємин з соціальним оточенням. Таким чином, розглянувши можливості формування та розвитку соціальної компетентності дошкільнят можна зауважити, що анімаційна діяльність як напрям соціально-педагогічної роботи у дошкільному навчальному закладі, має життєтворчий потенціал і сприятиме засвоєнню дітьми соціальних цінностей, прояву соціальних якостей у сумісній творчості. Одним з ефективних методів є театралізація як метод анімаційної діяльності, під час здійснення якого поєднуються гра, казка, мистецтво та інші активні форми роботи. Втім, досі не вирішені проблеми соціального виховання засобами анімації дітей, які не відвідують дошкільних закладів, а також дошкільнят, позбавлених батьківського піклування. В цьому полягає перспектива подальших досліджень в напрямі розвитку соціальної компетентності, зокрема через запровадження різних засобів анімаційної діяльності у відкритому соціумі із залученням найближчого оточення, створення сприятливого, розвивального, творчого середовища.

Список використаної літератури

- 1. Василенко О. М.** Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти / О. М. Василенко, А. О. Малько. – Х. : Крок, 2003. – 83 с.
- 2. Волик Л.** Анімація як нове явище вітчизняної педагогічної науки / Л. Волик // Шлях освіти. – 2009. – № 1. – С. 6 – 9.
- 3. Кононко О. Л.** Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): Навч. посіб. для вищ. навч. закладів / О. Л. Кононко. – К. : Освіта, 1998.- 255 с.
- 4. Кудяева И. А.** Усвоение социального опыта старшими дошкольниками в образовательном процессе: автореф. дис... канд. пед. наук / И. А. Кудяева. – Морд. держ. пед. ун-т им. М. Е. Евсевьева. –

Саранск, 2007. – 21 с. **5. Лесіна Т. М.** Соціально-педагогічні умови стимулювання майбутніх соціальних педагогів до анімаційної діяльності : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 «Соціальна педагогіка» / Лесіна Тетяна Миколаївна. – Луганськ, 2009. – 253 с. **6. Максимовська Н. О.** Анімація в сфері дозвілля як напрям соціально-педагогічної діяльності / Н.О.Максимовська // Соціальна педагогіка: теорія і практика – 2011. – № 1. – С. 19 – 26. **7. Печенко І. П.** Деякі концептуальні засади соціалізації дітей дошкільного віку в сучасній виховній системі / І. П. Печенко // Соціальна педагогіка: теорія і практика – 2006. – № 4. – С. 45 – 53. **8. Рижанова А. О.** Розвиток соціальної педагогіки в соціокультурному аспекті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.05 „Соціальна педагогіка” / А. О.Рижанова. – Луганськ, 2005. – 44 с. **9. Рогальська І. П.** Взаємодія дошкільників та молодших школярів у комплексі в контексті формування їхнього соціокультурного досвіду / І. П. Рогальська // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2012. – № 5 (240). – Ч. I. – С. 142 – 149. **10. Тарасов Л. В.** Формирование жизненной стойкости инвалидов в процессе социокультурной анимации в учреждениях культуры : дис.. канд. пед. наук : 13.00.05 / Тарасов Леонид Викторович. – М., 2005. – 192 с.

Максимовська Н. О., Онищенко К. В. Розвиток соціальної компетентності дошкільнят засобами анімаційної діяльності

У статті розглядається сутність, структура та характеристика соціальної компетентності дошкільнят як результату соціального виховання, а також як напряму соціально-педагогічної діяльності. Серед доцільних напрямів розвитку соціальної компетентності в дошкільному віці пропонується анімаційна діяльність, специфіка якої виявляється в активній участі дітей, творчому підході та різноманітних засобах її реалізації. Обґрунтовано особливості здійснення анімаційної діяльності в умовах дошкільного навчального закладу, у відкритому соціумі.

Ключові слова: дошкільнята, соціальна компетентність, соціально-педагогічна діяльність, анімаційна діяльність, засоби анімації, соціальне виховання.

Максимовская Н. О., Онищенко К. В. Развитие социальной компетентности дошкольников средствами анимационной деятельности

В статье рассматривается сущность, структура и характеристика развития социальной компетентности дошкольников как результата социального воспитания, а также как направление социально-педагогической деятельности. Среди целесообразных направлений развития социальной компетентности в дошкольном возрасте предлагается анимационная деятельность, специфика которой состоит в

активном участии детей, творческом подходе и разнообразных средствах её реализации. Обоснованы особенности осуществления анимационной деятельности в условиях дошкольного образовательного учреждения, в открытом социуме.

Ключевые слова: дошкольники, социальная компетентность, социально-педагогическая деятельность, анимационная деятельность, средства анимации, социальное воспитание.

Maksymovskaya N. O., Onischenko K. V. Development of social competence of preschool children by means of animation activity

The article describes the essence, structure and characteristics of preschool children social competence development as a result of social education and as a way of social-pedagogical activity. Among the expedient ways of development of preschool social competence an animation activity is proposed, the specifics of which lies in an active participation of children, creative approach and different ways of its realization. The specifics of animation activity realization in terms of preschool educational facility and in open society are grounded.

Key words: preschool children, social competence, social-pedagogical activity, animation activity, means of animation, social education.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2012 р.

Прийнято до друку 31.08.2012 р.